

Често постављана питања о ХИВ-у и АИДС-у

Општи подаци

1) Шта је ХИВ?

ХИВ значи вирус хумане имунодефицијенције. ХИВ је ретровирус који инфицира ћелије људског имунолошког система (углавном CD4-позитивне Т-ћелије и макрофаге - кључне компоненте ћелијског имунолошког система) и уништава или нарушава њихову функцију. Инфекција овим вирусом доводи до прогресивног исцрпљивања имунолошког система, што доводи до имунодефицијенције.

Имуни систем сматра се недостатним када више не може испунити своју улогу у борби против инфекције и болести. Особе с имунодефицијенцијом много су осјетљивије на широк спектар инфекција и карцинома, од којих је већина ријетка међу особама без имунодефицијенције. Болести повезане са тешким имунодефицијенцијама познате су као опортунистичке инфекције зато што се јављају због ослабљеног имунолошког система.

2) Шта је АИДС?

АИДС означава синдром стечене имунодефицијенције и описује скуп симптома и инфекција повезаних са стеченим недостатком имунолошког система. Инфекција ХИВ-ом утврђена је као главни узрок АИДС-а. Степен имунодефицијенције или појава одређених инфекција користе се као показатељи да је ХИВ инфекција прешла на АИДС.

3) Који су симптоми ХИВ-а?

Већина људи заражених ХИВ-ом не зна да су заражени. Одмах након инфекције неки људи имају болест лимфних жлијезда (грозница, осип, болови у зглобовима, повећани лимфни чворови), која се може јавити у тренутку сероконверзије. Сероконверзија се односи на развијање антитијела на ХИВ и обично се одвија између једног и два мјесеца након што је дошло до инфекције.

Упркос чињеници да ХИВ инфекција често не изазива никакве симптоме, особа која је ново заражена ХИВ-ом је заразна и може пренијети вирус другој особи. Начин да се утврди је ли дошло до заразе ХИВ-ом је кориштење ХИВ теста.

ХИВ инфекција узрокује постепено исцрпљивање и слабљење/уништавање имунолошког система. То резултира повећаном осјетљивошћу тијела на разне врсте инфекција, појави малигних болести и других стања што доводи до развоја АИДС-а.

4) Када особа има АИДС?

Израз АИДС односи се на најнапредније фазе ХИВ инфекције. Већина људи заражених ХИВ-ом, ако се не лијечи, развијају знакове АИДС-а у року од 8 до 10 година. АИДС се идентификује на темељу одређених инфекција. Болест ХИВ-а у првом стадијуму је асимптоматска и није категорисана као АИДС.

Други стадијум (укључује мање манифестације по кожи и слузницама, као и понављајуће инфекције горњих дисајних путева). Трећи стадијум укључује необјашњиву хроничну дијареју дуже од мјесец дана, тешке бактеријске инфекције и плућну туберкулозу, а четврти токсоплазмозу мозга, кандидијазу једњака, душника, бронхија, плућа и Капосијев сарком, што указује ХИВ болест прелази у АИДС.

Већина тих стања су опортунистичке инфекције које се код здравих људи могу лијечити лако. Поред тога, амерички центри за контролу и превенцију болести дефинишу АИДС на основу броја ЦД4 позитивних Т-ћелија нижим од 200 по мл крви (нормално 1000 - 1200/мл крви). CD4-позитивне Т-ћелије су кључне за изградњу ефикасног имунолошког одговора на инфекције.

5) *Колико брзо људи заражени ХИВ-ом развијају АИДС?*

Дужина времена може се јако разликовати између појединаца. Вријеме између заразе ХИВ-ом и оболијевања од АИДС-а може бити 10–15 година, понекад краће, а чак понекад и дуже. Антиретровирусна терапија може спријечити напредовање АИДС-а смањењем вирусног оптерећења у инфицираном тијелу.

Пренос

6) *Гдје се налази ХИВ?*

ХИВ се може наћи у тјелесним течностима, као што су крв, сперма, вагинална течност и мајчино млијеко, пљувачка.

7) *Како се ХИВ може пренијети?*

ХИВ се преноси путем:

- пенетративног аналног или вагиналног сексуалног контакта,
- трансфузије крви,
- кориштења (дијелења) контаминираних игала и другог прибора у здравственим установама и ван здравствених установа
- ињекционог убризгавања лијекова и других супстанци,
- вертикалним преносом са мајке на новорођенче током трудноће, порођаја и дојења.

Сексуални пренос

ХИВ се може пренијети путем пенетративног сексуалног контакта. ХИВ се не преноси веома лако, па је ризик од инфекције једним чином вагиналног секса низак, али је могућ! Забиљежено је да је трансмисија аналним путем 10 пута већа него код вагиналног. Особа са нелијеченом сексуално преносивом инфекцијом, посебно која укључује чиреве и друга оштећења слузнице или исцједак, у просјеку је 6 до 10 пута већа вјероватност да ће пренијети или стећи ХИВ током секса.

Орални секс сматра се сексуалном активношћу ниског ризика у смислу преношења ХИВ-а. Кад особа која живи са ХИВ-ом узима ефикасну антиретровирусну терапију и има супресивно (немјерљиво) вирусно оптерећење, више није заразна.

Пренос кориштењем и дијелењем игала, шприца и другог прибора

Поновна употреба или дијелење игала или шприца представља врло ефикасан начин преношења ХИВ-а. Ризик од преноса може се значајно смањити код особа које психоактивне супстанце (другу) убризгавају увијек користећи нове игле и шприце (прибор) за једнократну употребу или правилно стерилишући игле/шприце за вишекратну употребу прије поновне употребе.

Пренос у здравственом окружењу могу смањити здравствени радници који се придржавају универзалних мјера предострожности и прибора за једнократну употребу, што се углавном и практикује.

Пренос са мајке на дијете

ХИВ се може пренијети на новорођенче током трудноће, порођаја и дојења. Генерално, постоји 15–30% ризика преношења са мајке на дијете прије и током порођаја. Бројни фактори утичу на ризик од инфекције, посебно вирусно оптерећење мајке при рођењу (што је веће оптерећење, већи је и ризик). Пренос са мајке на дијете након рођења може се догодити и дојењем. Шансе за преношење вируса ХИВ-а на дијете су врло мале ако је мајка на антиретровирусној терапији током трудноће и током дојења.

Пренос путем трансфузије крви

Постоји висок ризик (>90%) од добијања ХИВ-а трансфузијом заражене крви и крвних продуката. Међутим, примјена стандарда сигурности крви обезбјеђује осигуравање сигурне, одговарајуће и квалитетне крви и крвних продуката за све пацијенте којима је потребна трансфузија. Сигурност крви укључује тестирање (скрининг) свих дарованих крви на ХИВ и друге патогене преносиве путем крви, као и одговарајући избор даваоца.

8) Колики је ризик од преношења ХИВ-а пољупцем или дубоким пољупцем?

Пренос љубљењем на уста не представља ризик, а нису пронађени ни докази да се вирус љубљењем шири преко плувачке.

9) Колики је ризик од преноса вируса ХИВ-ом тјелесним пирсингом или тетовирањем?

Постоји ризик од преношења ХИВ-а ако се контаминирани инструменти/прибор не стерилишу или се дијеле с другима. Инструменте који су намијењени нарушавању интегритета коже треба користити једном, потом их одложити или темељно очистити и стерилисирати.

10) Колики је ризик од преношења ХИВ-а дијелењем бритвица са зараженом особом?

Било која врста посјекотине помоћу нестерилисаног прибора, попут бритвице, маказа или нечег другог може пренијети ХИВ. Дијелење бритвица није препоручљиво осим ако се након сваке употребе потпуно не стерилише.

11) Да ли је сигурно имати сексуалне контакте с особом која живи с ХИВ-ом?

Сексуални контакт је сигуран само ако се кондом правилно употребљава или ако се узима профилакса лијековима прије излагања у складу с препорукама љекара.

Поред наведеног, сексуални однос са неким ко живи са ХИВ-ом је сигуран и ако је вирус те особе потпуно сузбијен лечењем, односно не детектије се.

12) Да ли је сигурно да двије особе које живе с ХИВ-ом могу имати незаштићени секс искључиво међусобно?

Најбоље је да неко ко живи са ХИВ-ом избјегне да се зарази различитим сојем вируса. С тога се треба придржавати савјета датих у претходном питању, односно користити заштиту у складу са препорукама.

Превенција

13) Како се ХИВ инфекција може спријечити?

Сексуални пренос ХИВ-а може се спријечити:

- Моногамни односи између незаражених партнера
- Непенетративни сексуални контакти
- Доследна и правилна употреба мушких или женских кондома
- Секс између двије особе када један од њих живи с ХИВ-ом, али узима антиретровирусну терапију и има нема оптерећење вирусом (вирус се тестом не детектује).
- Профилакса пред излагање коју узимају особе које нису заражене ХИВ-ом.

Додатни начини избегавања инфекције:

Корисници психоактивних супстанци убризгавањем, требају увијек користити нове игле и шприце за једнократну употребу (прибор) или се одлучити за друге мјере превенције, попут опоидне (замјенске) супституционе терапије чиме се избегава ињекционо кориштење дрога! Осигурање крви и крвних производа који су тестирани на ХИВ и примјена стандард и сигурности на крв (законскеа регулатива).

14) Шта је сигуран секс?

Сигуран секс укључује предузимање мјера опреза које смањују могућност преношења или стицања сексуално преносивих инфекција, укључујући ХИВ, приликом сексуаних односа.

Правилна и досљедна употреба кондома за вријеме сексуалних конатаката сматра се сигурним сексом, као и орални секс и не-пенетративни секс, затим предузимање превентивне изложености (лијековима) или непостојање вирусног оптерећења за оне који живе са ХИВ-ом.

15) Колико су ефикасни кондоми у превенцији ХИВ-а?

Кондоми који осигуравају квалитет једини су производи који су тренутно доступни за заштиту од инфекције ХИВ-ом и другим сексуално преносивим инфекцијама. Ако се правилно користе, кондоми су доказано и ефикасно средство за спречавање инфекције ХИВ-ом међу женама и мушкарцима. Да би се постигли заштитни учинак кондома, морају се користити правилно и досљедно. Неправилна употреба може довести до проклизавања и оштећења кондома, што умањује њихов заштитни учинак. Употреба кондома је једнократна, а након кориштења сваки искориштени кондом треба одложити на хигијенски начин.

16) Како користити мушки кондом?

Кондоми с подмазивањем имају мању вјероватност за оштећење (пуцање) током руковања или употребе. Не смије се користити мазива на бази уља, попут вазелина, јер могу оштетити кондом. Пакет који садржи кондом отворити само кад сте спремни за употребу, у противном кондом ће се осушити. Приликом отварања пакета треба бити опрезан да не пукне или оштети кондом, ако се оштети бацити га и отворити нови пакет. Кондом се поставља у складу са упутством.

Ако кондом није довољно подмазан, може се додати лубрикант на воденој бази (попут силикона, глицерина или желеа). Мазива направљена од уља (за кухање, минерално или дјечје уље), вазелин и већине лосиона, се не смију користити јер могу оштетити кондом. Након сексуалног односа, кондом треба уклонити на правилан хигијенски начин (не бацати у тоалет).

17) Шта је женски кондом?

Женски кондом је метода контрацепцијске баријере под контролом жене. Женски кондом је јак, мекан, прозиран полиуретански омотач уметнут у вагину прије полног односа. Правилном и досљедном употребом пружа заштиту и од трудноће и од многих сексуално преносивих инфекција, укључујући ХИВ. Женски кондом нема познате нус појаве или ризике и не захтијева рецепт или интервенцију здравствене службе.

18) Како користити женски кондом?

Пажљиво уклоните кондом из његове заштитне кесице. По жељи додајте додатно мазиво у унутрашњи и вањски прстен кондома. Кондом се поставља у складу са упутством

Врећицу можете уметнути до осам сати прије сексуалног односа. Након кориштења потребно је стиснуте и уврнуте отворени крај врећице како би се сперма задржала. Употријебљени кондом одложити на хигијенски начин (не бацати у тоалет).

19) Шта је превентивни третман након излагања?

Лијечење након излагања (*PEP*-) састоји се од лијекова, лабораторијских испитивања и савјетовања. Лијечење *PEP*-ом мора се започети у року од неколико сати од могуће изложености ХИВ-у и мора се трајати приближно четири седмице. Истраживачке студије показују да, ако се лијек укључи брзо након могуће изложености ХИВ-у (у најбољем случају у року од два сата, а најкасније 72 сата након такве изложености), он има користи у превенцији ХИВ инфекције.

20) Како ињекциони корисници дрога могу умањити ризик од заразе ХИВ-ом?

За убризгавање психоактивних супстанци (дрога) могу се предузети одређени кораци за смањење личних и здравствених ризика:

- Лијекове узимајте орално (промјена од ињекцијске до не-убризгавајуће дроге).
- Никада немојте поново користити или дијелити игле, шприцеве, воду или опрему за припрему супстанци.
- Употријебите нову шприцу (добијену из поузданог извора, нпр. апотеке или путем програма замјене игле/шприце) за припрему и убризгавање сваки пут.
- Приликом припреме супстанце користите стерилну воду или чисту воду из поузданог извора. Дезинфекционим средством (алкохол) очистите мјесто убризгавања прије ињекције.

21) Како се може спријечити преношење са мајке на дијете?

Пренос ХИВ-а са мајке која живи с ХИВ-ом на своју бебу може се догодити током трудноће, током порођаја или након порођаја кроз дојење. У недостатку било какве интервенције, процењује се да ће 15–30% мајки које живе са ХИВ-ом пренијети инфекцију током трудноће и порођаја. Дојење повећава ризик од преношења за 10–15%. Тај ризик овиси о клиничким факторима и може варирати овисно о начину и трајању дојења.

Велики напредак постигнут је у смањењу броја дјеце рођене с ХИВ-ом. Ризик да жена која живи са ХИВ-ом преноси вирус на своје дијете може се смањити на 5% или мање уз ефикасну антиретровирусну терапију током трудноће, порођаја и дојења. Примарна превенција нових ХИВ инфекција код жена у репродуктивној доби, заједно с раним приступом пренаталној њези и тестирању на ХИВ, кључне су за стратегију, а жене које живе с ХИВ-ом такође су охрабрене да остану на цијеложивотном лијечењу због властитог здравља.

Рана дијагноза новорођенчади је неопходна за препознавање ХИВ статуса новорођенчади и за побољшање програма превенције и лијечења, јер се најчешће смртност догађа између шест седмица и четири мјесеца за дјецу која су стекла ХИВ инфекцију.

22) Које поступке би здравствени радници требали поштовати како би спријечили преношење у здравствене установе?

Здравствени радници требају се придржавати универзалних мјера опреза, односно заштите. Универзалне мјере опреза су смјернице за сузбијање инфекције, развијене како би заштитиле здравствене раднике и њихове пацијенте од изложености болестима које преносе путем крви и одређеним тјелесним течностима.

Универзалне мјере опреза укључују:

- Пажљиво руковање и одлагање оштрих дијелова (предмета који могу проузроковати посјекотине или пробојне ране, укључујући игле, хиподермичке игле, скапеле и друге оштрице, ножеве, инфузијске сетове, пилеце, разбијено стакло и нокте).
- Прање руку сапуном и водом прије и након свих поступака.
- Кориштење заштитне опреме, попут рукавица, мантила, прегача, маски и наочара, у директном додиру с крвљу и другим тјелесним течностима.
- Сигурно одлагање отпада контаминираног крвљу или другим тјелесним течностима (медицински отпад).
- Правилна дезинфекција и стерилизација инструмената и осталог контаминираног прибора и опреме.
- Правилно руковање са задрљаном /контаминираном постељином и рубљем.

Уз то се препоручује да сви здравствени радници подзму мјере предострожности како би спријечили озљеде узроковане иглама, скапелом и другим оштрим инструментима или уређајима. У складу с универзалним мјерама опреза, крв и друге тјелесне течности свих лица сматрају се зараженим ХИВ-ом и другим могућим вирусима, без обзира на познати или претпостављени статус особе.

23) Постоји ли лијек за ХИВ?

Не постоји лек за ХИВ. Међутим, постоји ефикасан третман који, ако се започне одмах и редовно узима, резултира квалитетом и дужином живота некога ко живи с ХИВ-ом сличним ономе који се очекује у одсуству инфекције.

Значи, ако се ХИВ инфекција открије одмах након заражавања (на вријеме) укључивањем терапијског третмана што прије, уз хигијенско дијететски режим (правилна исхрана) и сталан здравствени надзор, инфицирана особа може да живи сасвим дуг и квалитетан живот као и у случају неких других хроничних болести!

24) Који је третман доступан?

За лијечење ХИВ инфекције користе се антиретровирусни лијекови. Ови лијекови дјелују тако што блокирају репродукцију (размножавање) вируса хумане имунодефицијенције (ХИВ) у тијелу заражене особе. Кад је особа која живи с ХИВ-ом на ефикасној антиретровирусној терапији, број висусних честица своди на веома низак занемарљив ниво тако да те особе више нису заразне.

25) Како дјелују антиретровирусни лијекови?

Унутар заражене ћелије вирус ствара нове копије, које могу даље заразити друге здраве ћелије у тијелу. Што више ћелија инфицира ХИВ, то је већи и његов утицај на имуни систем (имунодефицијенција). Антиретровирусни лијекови успоравају/спријечавају репликацију вируса, а сходно томе, ширење вируса у тијелу ометајући његов процес умножавања на различите начине.

Инхибитори нуклеозидне реверзне транскриптазе: ХИВ-у је потребан ензим зван реверзна транскриптаза да би створио нове копије вируса. Ова група лијекова инхибира обрнуту транскриптазу спречавајући процес који реплицира генетски материјал вируса.

Не-нуклеозидни инхибитори реверзне транскриптазе: ова група лијекова такође омета репликацију ХИВ-а везањем на сам ензим реверзне транскриптазе. То спријечава рад ензима и зауставља производњу нових вирусних честица у зараженим ћелијама.

Инхибитори протеазе: протеаза је пробавни ензим који је потребан у репликацији ХИВ-а да би се створиле нове вирусне честице. Разграђује протеине и ензиме у зараженим ћелијама, који могу даље заразити друге ћелије. Инхибитори протеазе спријечавају ову разградњу протеина и стога успоравају производњу нових вирусних честица.

Остали лијекови који инхибирају друге фазе у вирусном циклусу (попут уласка вируса и спајања са незараженом ћелијом) тренутно се тестирају у клиничким испитивањима.

26) Да ли су антиретровирусни лијекови ефикасни?

Показало се да је употреба антиретровирусних лијекова у комбинацији три лијека драматично смањиле болести и смрти повезаних са АИДС-ом. Иако није лијек за АИДС, комбинована антиретровирусна терапија омогућила је људима који живе с ХИВ-ом да живе дуже, здравије и продуктивније животе смањењем виремије (количина ХИВ-а у крви) и повећањем броја ЦД4-позитивних ћелија (бијелих крвних зрнаца) које су кључне за ефикасно функционисање имунолошког система.

Да би антиретровирусни третман био дјелотворан дуже вријеме, потребно је комбиновати различите антиретровирусне лијекове. То је оно што је познато као комбинована терапија. Израз високо активна антиретровирусна терапија (*HAART*) користи се за описивање комбинације три или више анти-ХИВ лијекова. Ако се један лијек узима сам, установљено је да му кроз одређено вријеме промјене вируса омогућују изградњу отпорности на лијек. Лијек тада више није дјелотворан и вирус се почиње размножавати у истој мјери као раније. Ако се узимају два или више антиретровирусних лијекова заједно, стопа којом се развија резистенција може се значајно смањити. Ефикасна антиретровирусна терапија такође спријечава преношење вируса ХИВ. Кад особа која живи са ХИВ-ом узима ефикасну антиретровирусну терапију и има супресивно вирусно оптерећење, ХИВ се више не може преносити сексуалним контактом.

Тестирање

27) Шта је тест на ХИВ?

ХИВ тест је тест који открива је ли особа заражена ХИВ-ом. Често кориштени тестови на ХИВ откривају антитијела која производи имунолошки систем као одговор на присуство вируса, јер их је пуно лакше (и јефтиније) открити него сам вирус. Антитијела производи имунолошки систем као

одговор на инфекцију. За већину људи потребно је мјесец дана да се ова антитијела развију. Антитијела се могу наћи у крви или оралној течности (пљувачка).

28) Колико дуго након могуће изложености треба чекати да се тестира на ХИВ?

Генерално, препоручује се причекати два до три мјесеца након могуће изложености прије него што се тестира на ХИВ. Иако су тестови на антитијела на ХИВ врло осјетљиви, постоји раздобље од највише два мјесеца (период прозора), овисно о специфичном тесту који се користи, а то је период између инфекције ХИВ-ом и појаве антитијела која се могу детектовати тестом. У случају најосјетљивијих анти-ХИВ тестова који се тренутно препоручују, временски период је око три седмице. Овај период може бити и дужи ако се користе мање осјетљиви тестови.

За вријеме прозора, људи заражени ХИВ-ом немају антитијела у крви које могу открити ХИВ тестом. Међутим, особа већ може имати висок ниво вируса у тјелесним текућинама, као што су крв, сперма, вагинална текућина и мајчино млијеко. ХИВ се може пренијети на другу особу током тог временског периода иако тест на ХИВ неће показати да је особа заражена ХИВ-ом.

29) Зашто треба направити тест на ХИВ?

Познавање ХИВ статуса има двије веома важне/виталне предности.

Ако сте заражени ХИВ-ом, можете одмах започети с лијечењем и на тај начин потенцијално продужити свој живот дуги низ година.

Друго, ако знате да сте заражени, можете предузети све потребне мјере предострожности како бисте спријечили ширење ХИВ-а на друге особе. Ако нисте заражени ХИВ-ом, можете научити како се убудуће понашати и заштитити од ове инфекције.

30) Гдје се може тестирати?

Тестирање та ХИВ можете обавити у здравственим установама: УКЦ/КЦ центрима, болницама, Институтима/Заводима према клиничким и епидемиолошким индикацијама и Центрима за добровољно и повјерљиво савјетовање и тестирање (ДПСТ) који се налазе у оквиру наведених здравствених установа и Института (регионалних центара) за јавно здравство Републике Српске. У Центрима за добровољно и повјерљиво савјетовање и тестирање, поред тестирања се пружају услуге савјетовања прије и после тестирања о ХИВ-у. У случају позитивног теста особа се упућује инфектологу на контролни/потврдни тест - постављање коначне дијагнозе и даљег здравственог надзора и терапијског третмана.

31) Да ли су резултати испитивања повјерљиви?

Све особе које се желе тестирати за ХИВ морају дати информисани пристанак прије него што су тестиране. Резултати теста морају се држати апсолутно повјерљивим.

Доступне су различите врсте тестирања:

Повјерљиви тест за ХИВ: Медицински радници који обављају тест за ХИВ држе резултат теста повјерљивим у медицинској документацији. Резултати се не могу подијелити с другом особом ако тестирана особа није сагласна са тим.

Анонимни тест за ХИВ: име тестиране особе се не користи у вези с тестом. Умјесто тога, тесту је додијељен код или шифра, који омогућава појединцу који се тестира да добије резултате теста. Не води се евиденција која би особу повезала с тестом.

Подијељена повјерљивост се подстиче и односи се на повјерљивост која се дијели са другима, што може укључивати чланове породице, партнере, његоватеље и пријатеље од повјерења. Међутим, при откривању резултата потребна је опрезност, јер може довести до дискриминације у здравственом и професионалном и социјалном окружењу. Дијељена повјерљивост стога је на вољи особе која ће се тестирати. Иако би резултат теста ХИВ-а требао бити повјерљив, други професионалци, попут савјетника и радника у здравству и социјалној служби, такође би требали бити свјесни ХИВ позитивног статуса особе како би пружили одговарајућу његу.

32) Шта да радим ако имам ХИВ?

Захваљујући новим третманима, људи који живе с ХИВ-ом сада могу живјети дуге и продуктивне животе. Након постављања дијагнозе даље лијечење, здравствени надзор и психосоцијална подршка се наставља на Клиници за инфективне болести УКЦ Бања Лука од стране инфектолога, психолога и социјалног радника.

33) Шта значи негативан тест на ХИВ?

Негативни резултат теста значи да у крви током теста нису пронађена антитијела за ХИВ. Ако сте негативни, потребно је да научите чињенице о преношењу ХИВ-а и избјежавати ризично, односно несигурно понашање. Међутим, и даље постоји могућност заразе, јер може проћи и до три мјесеца док имунолошки систем произведе довољно антитијела да би показао инфекцију у крвном тесту. Препоручљиво је поновно тестирати и у међувремену подузети одговарајуће мјере опреза. Током периода прозора, особа је високо заразна, и стога треба предузети све мјере да спријечимо сваки могући пренос на другу особу.

МИТОВИ

34) Да ли ујед комараца постоји ризик од инфекције ХИВ-ом?

ХИВ се не шири комарцима или другим инсектима. Чак и ако вирус уђе у комарца или неког другог инсекта који сиса или гризе, он се не може даље размножавати. Пошто инсект не може бити заражен ХИВ-ом, он не може пренијети ХИВ на слједећег човјека којим се храни или уједа.

35) Треbam ли бити забринут због заразе ХИВ-ом док се бавим спортом?

Нема доказа да се ХИВ може пренијети током бављења спортом.

36) Могу ли се добити ХИВ-а од случајног контакта (држање руку, загрљај, тоалет, пијење из исте чаше, као неко ко живи са ХИВ-ом или је у близини заражене особе која кише или кашље)? ХИВ се не преноси свакодневним соцојалним контактом у друштвеним окружењима, школама или на радном мјесту. Не можете се заразити тако што ћете некога поздравити руком, пријатељски загрлити, користити исти тоалет или пити из исте чаше као неко ко живи са ХИВ-ом или бити изложени кашљу или кихању заражене особе.

37) Да ли ХИВ напада само на хомосексуалце и кориснике дрога?

Не. Свако ко има сексуални контакт без кондома, дијели опрему за убризгавање или има трансфузију контаминиране крви, може се заразити ХИВ-ом. Дојенчад могу бити заражена ХИВ-ом од својих мајки током трудноће, током порођаја или након порођаја кроз дојење.

38) Може ли се рећи да ли неко има ХИВ на основу вањског изгледа?

Не може се знати је ли неко заражен ХИВ-ом на основу вањског изгледа. Особа заражена ХИВ-ом може изгледати здраво и осјећати се добро, али вирус ипак може пренијети на вас. Тестирање је једини начин на који особа може открити да ли је заражена ХИВ-ом.

39) Може ли се одједном имати више сексуално преносивих инфекција?

Да, можете имати више сексуалних инфекција истовремено. Свака инфекција захтијева властити третман. Не можете постати имуни на сексуално преносиве инфекције. Можете имати исту инфекцију више пута. Оно што карактерише ову групу болести је да мушкарци и жене не виде или не осјећају никакве ране симптоме када се први пут заразе сексуално преносивом инфекцијом, међутим и даље могу заразити свог сексуалног партнера.

40) Да ли особа која је на антиретровирусној терапији, може пренијети ХИВ другима?

Ако је антиретровирусна терапија ефикасна и вирус потпуно потиснут (сведен на немјерљиве вриједности, не може се пренијети ХИВ другима. Из тог разлога се препоручује праћење сузбијања вирусног оптерећења као дио трајног надзора за људе који живе с ХИВ-ом.

Извор: <https://www.unaids.org/en>